

riste og bedste merkantile Kræfter havt Sæde, og det skal siges, at det er forberedt med stor Omhu. Man har ikke alene taget Hensyn til de i de tre nordiske Lande bestaaende Bexellove, men haad der jo væsentligt er lagt til Grund for Lovforslaget, er den nye tydske Bexellov. Der er derved opnaaet, at man ogsaa er kommen i nærmere Overensstemmelse med den, hvilket jo for disse Forhold er et meget stort Gode. Men Kommissionen har ikke alene taget Hensyn til disse tre Lande, men man ser ogsaa, at den har taget under Overveielse alle de nye Hørelser og Itringer, som ere fremkomne i forskjellige andre Lande, og at den derefter har uarbejdet sit Lovforslag. Dette Lovforslag er ikke alene forberedt, men ogsaa uarbejdet med en sjelden Omhu. Der kan maaste være nogle ganske enkelte Bemærkninger, som det kunde være ønskeligt at gjøre derved, men jeg finder mig for mit personlige Vedkommende ikke opfordret dertil. Ved Forelæggelsen meddelte den høitærede Justitsminister os alle de væsentlige Afvigelser, der vare stete fra den nu bestaaende Ordning. I det Bilag, som er fulgt med, er der gjort minutøst Regnskab for alle Forandringer, som ere stete, saa at Enhver, hvem det interesserer, kan gjøre sig bekendt dermed. Jeg skal derfor ikke trætte det høie Thing med at gjentage det. Jeg skal blot indskrænke mig til at anbefale Thinget at fremme Lovforslaget.

Wagen: Jeg kunde gjerne indskrænke mig til at henholde mig til den ærede foregaaende Talers Bemærkninger; thi ogsaa jeg maa varmt anbefale det foreliggende Lovforslags Vedtagelse. Men lige overfor et Forslag af en saadan Betydning mener jeg dog, at det er naturligt, at man gjør noget udførligere Rede for de Præmisser, i Henhold til hvilke man er naaet til den Konklusion at ville stemme for Forslaget. Jeg vil sige, at det store altoverveieende Gode, som dette Lovforslag vil medføre, naar det bliver til Lov, vil være Enheden for den nordiske Bexellov, og ligesom den ærede foregaaende Taler fremhævede den Betydning, som det har i økonomisk Henseende, saaledes vil jeg tillade mig ogsaa at fremhæve den Betydning, det har for den nordiske Retsovidenskab. De nordiske Jurister ville indenfor dette Omraade kunne finde en Arbejdsmarkt, som de kunne behandle i Fællesskab, og deres Kræfter ville styrkes, deres Syn udvides og deres Lyst ansføres ved den Rappestrid, som kan udfolde sig paa dette Omraade. Jeg vil dog tilføie, at jeg har taget under Overveielse, om det var nødvendigt at gennemføre Enheden saa fuldstændigt, som det vil ske, naar dette Forslag bliver til Lov, om man ikke kunde tillade sig enkelte Afvigelser ved Siden af at have Enhed og Eghed i Henseende til den store Mængde Bestemmelser. Men det vilde jo have den Ubequemmelighed, at man for

det Første altid maatte huske en Flerhed af Love. Det Hensyn er imidlertid ikke det overveieende, men der kommer dertil Hensynet til de Bænkkelige, som Anvendelsen af de afvigende Retsvægle vilde fremkalde. Der er et Uffnit i Privatrettens almindelige Del, som hedder „om fremmed Retts Anvendelse“. Det er noget af det Allevanfælgste. Det minder om Kapitlet i Mathematiken: om Variationer, Permutationer og Kombinationer. Havde man altsaa blot enkelte Afvigelser med Hensyn til et enkelt Punkt, vilde deraf kunne opstaa mange Tvivlsspørgsmaal, som det selv for den dygtigste Jurist kunde have sine store Bænkkeligheder at løse. Skal derfor Forretningsmanden kunne gaa frem med den fulde No og Betryggelse, som er ønskelig, for at han kan spare Tid og derved vinde Penge, maa vi have fuld Retssænhed. Denne Retssænhed vil jo Forslaget gennemføre, og jeg tror, at vi maa i høieste Grad paastjønne, at den svenske Repræsentation har taget Initiativet dertil, og at det svenske Justitsministerium har taget Sagen paa den praktiske Maade, som stet er, ved at virke hen til Gjennemførelsen af Enheden indenfor det Omraade, hvor det var muligt og i Diebliffet praktisk gennemførligt. Jeg tror ogsaa, at Dyden ved denne Seilighed vil blive belønnet; ialtsald skal jeg fremhæve, at, naar der findes Bestemmelser i dette Forslag, som skyldes den svenske Retts Indflydelse, vil jeg stemme for dem, idet jeg betragter denne Afstemning for en Villighed, der skyldes den Holdning, som Sverrig har indtaget med Hensyn til den foreliggende Tantes Realisation. Der er saaledes forskjellige Bestemmelser i §§ 22 og 93, med Hensyn til hvilke jeg vilde foretrække det oprindelige Udskafis Affattelse. Naar jeg kan stemme for dem, skyldes det Hensynet til, at disse Bestemmelser, der ere hentede fra den tydske Ret og optagne i den svenske, have viist sig praktisk brugbare, og forsaavidt vil det ogsaa, efter hvad jeg skjønner, ikke kunne have nogen Betænkkeligbed at stemme for dem, selv om man ikke anser dem for de allerbedste. Mellem Danmark og Norge bliver i Forslaget Enheden gennemført endog ogsaa i Henseende til Affattelsen af Lovforslaget. For Sverrigs Vedkommende har dette ikke været muligt som Følge af Forskjellen i Sproget, men dog er der Enhed i Realiteten saaledes, at der indenfor det Omraade, som Forslaget omfatter, ikke vil kunne tænkes at opstaa nogen Forskjel uden den, der naturligtvis kan være en Følge af den forskjellige Fortolkning og Anvendelse indenfor de forskellige Lande. Jeg antager imidlertid ikke, at der, eftersom Forslaget foreligger, vil være Grund til at formode, at der skulde være Spørgsmaal om at forstaa de forskellige Bestemmelser forskelligt i de forskellige Lande. Den eneste Bestemmelse, med Hensyn til hvilken jeg efter Udtalelserne i Motiverne er noget i Tvivl, er § 4, om man der vil forstaa Udtrykket „Steb“ som „et